ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 9 (326) | Субота, 17 сакавіка 1979 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

ФАКУЛЬТЭТУ ФІЗВЫХАВАННЯ—30 ГАДОЎ

За гады існавання на факультэце фізічнага выхавання падрыхтавана больш дзвюх з палавінай тысяч высакакваліфікаваных спецыялістаў. Яны плённа выкарыстоўваюць свае веды і вопыт у справе фізічнага ўдасканальвання маладога пакалення. Многія былыя выпускнікі факультэта паспяхова працуюць у нашым універсітэце.

НА ЗДЫМКУ: група выкладчыкаў і студэнтаў факультэта фізвыхавання.

Фота Б. Шкурко.

Сёння на факультэце фізвыхавання — свята. Яго калектыў адзначае свой 30-гадовы юбілей. Тры дзесяцігоддзі таму назад у мэтах павелічэння падрыхтоўкі спецыялістаў фізічнай культуры з вышэйшай адукацыяй быў адкрыт факультэт фізвыхавання пры былым педінстытуце імя В. П. Чкалава.

Цяпер выпускнікоў факультэта фізвыхавання можна сустрэць у многіх школах горада і вобласці, прафесійна - тэхнічных вучылішчах, вышэйшых навучальных установах, на кіруючых пасадах у фізкультурных арганізацыях не толькі Гомеля і вобласці, а нават рэспублікі і краіны. На факультэце атрымалі адукацыю многія вядомыя спартсмены, праславіўшыя нашу Радзіму выдатнымі спартыўнымі дасягненнямі. Перш за ўсё — гэта алімпійскі чэмпіён, неаднаразовы пераможца чэмпіянатаў свету, Еўропы і Савецкага Саюза па веславанню Л. Гейштар, чэмпіён краіны і ўладальнік Кубка Еўропы ў бегу на 100 м В. Сапея, чэмпіён кантынента А. Маркаўцоў, адзін з мацнейшых бегуноў Еўропы на 400-метровай дыстанцыі з бар'ерамі, удзельнік Алімпійскіх гульняў Я. Гаўрыленка, чэмпіёны СССР розных гадоў В. Паўлючкоў, В. Харытонаў, Л. Калашнікаў, А. Гольцаў і многія іншыя. Факультэт фізвыхавання закончыў і першы ў рэспубліцы суддзя міжнароднай катэгорыі па баскетболу Б. Царыкаў. Дэканам факультэта з'яўляецца былы яго выпускнік кандыдат псіхалагічных навук, дацэнт Б. М. Зайцаў.

З году ў год расце майстэрства выхаванцаў факультэта. Сярод іх—1 заслужаны майстар спорту СССР, 2 майстры спорту міжнароднага класа, 44 майстры спорту СССР і 77 кандыдатаў у майстры, 98 першаразраднікаў. Хаця мы шмат прыводзім лічбаў, усё ж нельга не сказаць, што за апошнія 10 год (калі факультэт фізвыхавання стаў падраздзяленнем утворанага на базе педінстытута Гомельскага універсітэта) тут падрыхтавана 82 майстры і 192 кандыдаты ў майстры спорту СССР, звыш 500 першаразраднікаў.

Рост спартыўнай кваліфікацыі студэнтаў у многім залежыць ад педагогаў. На чатырох кафедрах факультэта працуюць вопытныя, добра ведаючыя сваю справу выкладчыкі. Сярод іх — доктар медыцынскіх навук прафесар А. С. Калугін, сем кандыдатаў навук, дацэнтаў, 15 майстроў спорту СССР, 12 выдатнікаў фізічнай культуры. Сярод маладых выкладчыкаў — большасць былых выпускнікоў факультэта.

Выкладчыцкі састаў факультэта жыве клопатамі падрыхтоўкі да летняй Алімпіяды-80, якая ўпершыню адбудзецца ў сталіцы нашай Радзімы — Маскве. Свае намаганні яны накіроўваюць на тое, каб як мага вышэй узняць спартыўныя дасягненні сваіх выхаванцаў. Вялікія надзеі ўскладваюцца на майстра спорту міжнароднага класа Н. Трахіменак, заслужанага майстра спорту В. Вараб'ёва, якія выступаюць у камандзе весляроў на байдарках і каноэ, аднаго з мацнейшых бегуноў краіны на сярэдніх дыстанцыі, чэмпіёна няўдана прайшоўшага ў Мінску першынства краіны па лёгкай атлетыцы ў закрытых памяшканнях М. Кірава, бронзавага прызера гэтых спаборніцтваў А. Вераб'я і іншых, чые імёны шырока вядомы сапраўдным аматарам спорту, хто можа з гонарам пастаяць за славу савецкага спорту. Прыемна ўсведамляць, што шэсць лепшых спартсменаў факультэта ўключаны кандыдатамі ў алімпійскую каманду СССР.

І. ТРАФІМОВІЧ,
сакратар партбюро факультэта фізвыхавання.

ПАЗЫЎНЫЯ «ЧЫРВОНАЙ СУБОТЫ»

ВЫЗНАЧАН АБ'ЁМ РАБОТЫ

Нядаўна адбыўся сход работнікаў бібліятэкі універсітэта. На ім абмеркавана пытанне аб падрыхтоўцы да камуністычнага суботніка, прысвечанага 109-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна. З паведамленнем па гэтаму пытанню выступіла загадчыца бібліятэкі В. М. Касцючэнкава. Яна расказала аб традыцыі правядзення свята працы, заклікала прысутных актыўна ўключыцца ў падрыхтоўку да яго. Затым сумесна з загадчыкамі аддзелаў быў складзен план правядзення суботніка, вызначаны ўчасткі работ. Як і ў мінулыя гады, супрацоўнікі бібліятэкі будуць заняты на гаспадарчых работах у памяшканнях бібліятэкі, прымуць удзел у азеляненні тэрыторыі універсітэта. Удзельнікі сходу аднагалосна вырашылі правесці свята працы дружна і арганізавана.

НАВУКОВА-МЕТАДЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Учора адбылася навукова-метадычная канферэнцыя «Удасканаленне сістэмы фізічнага выхавання студэнцкай моладзі», прысвечаная 30-годдзю факультэта фізвыхавання. Уступным словам яе адкрыў дэкан факультэта дацэнт Б. М. Зайцаў. Ён расказаў аб станаўленні і развіцці факультэта за 30 гадоў.

На канферэнцыі былі заслуханы даклады загадчыка кафедры фізіялогіі спорту і спартыўнай медыцыны доктара медыцынскіх навук, прафесара А. С. Калугіна, загадчыка кафедры тэарэтычных асноў фізічнага выхавання кандыдата педагагічных навук, дацэнта А. Ф. Сямікопа, загадчыка кафедры фізічнага выхавання кандыдата педагагічных навук В. А. Каляды, старшых выкладчыкаў У. У. Макарэвіча, В. Д. Падасінава і іншых спецыялістаў фізічнай культуры.

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ АТЭСТАЦЫЯ

НА ВЫСОКІМ УЗРОЎНІ

На біялагічным факультэце прайшла камсамольская атэстацыя па трэцяму этапу Ленінскага заліку пад дэвізам: «Рашэнні XXV з'езда КПСС—у жыццё!». Своечасова былі створаны атэстацыйныя камісіі ў групах і на факультэце, у склад кожнай з якіх увайшлі прадстаўнікі партыйнага і камсамольскага бюро факультэта, куратар і камсорг групы, быў складзен графік правядзення атэстацыі. Усё гэта дало добры плён. Камсамольская атэстацыя на нашым факультэце прайшла на высокім арганізацыйным узроўні. Камсамольцы вялі канкрэтную размову аб тым, як палепшыць вучэбна-выхаваўчы працэс, дзяліліся вопытам складання асабістых творчых планаў, гаварылі аб праводзімай на факультэце грамадскай рабоце. Выказаны крытычныя заўвагі ў адрас тых камсамольцаў, якія не добрасумленна аднесліся да адказнага мерапрыемства. Напрыклад, у групе Б-22, дзе камсоргам Кульчыцкая, на камсамольскую атэстацыю без асаблівай на тое прычыны не з'явіўся студэнт Д. Мацвіенка. Выпадкі неахайнасці ў паводзінах і вучобе гэтага камсамольца назіраліся не раз. Тым не менш станоўчых вывадаў не было зроблена. Камсамольцы групы вырашылі абмеркаваць паводзіны студэнта Мацвіенкі на пасяджэнні камсамольскага бюро факультэта.

Камсамольская атэстацыя з'явілася сур'ёзным экзаменам на права быць дастойным прадаўжальнікам слаўных традыцый нашых старэйшых таварышаў—камуністаў.

Г. КАЧМАРОВА,
студэнтка групы Б-11 біялагічнага факультэта.

ПА АКТУАЛЬНАЙ ПРАБЛЕМЕ

Лубін і праблемы бялку—такая тэма была вынесена для абмеркавання ўдзельнікаў навукова-вытворчай абласной канферэнцыі, якая адбылася нядаўна ў актавай зале нашага універсітэта. Канферэнцыя была падрыхтавана па ініцыятыве аграбіялагічнай станцыі «Старыя Чонкі» ГДУ сумесна з упраўленнем сельскай гаспадаркі аблвыканкома, Гомельскай і Палесскай сельскагаспадарчымі доследнымі станцыямі.

З дакладам «Вытворчасць лубіну ў Гомельскай вобласці» выступіў галоўны аграном упраўлення сельскай гаспадаркі аблвыканкома С. І. Бажычка. Каштоўныя думкі выказалі супрацоўнікі АН БССР доктар біялагічных навук Л. В. Міроненка, кандыдат біялагічных навук М. А. Ламан, супрацоўнік Беларускага інстытута земляробства Г. К. Шутоў, спецыяліст Палесскай доследнай станцыі В. А. Еўдакіменка. Вынікі канферэнцыі падвёў начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі аблвыканкома І. П. Салёнаў. Ён адзначыў важнасць правядзення падобных мерапрыемстваў і падзякваў прадстаўнікам нашага універсітэта за добрую арганізацыю канферэнцыі.

М. БАЙДА,
дырэктар аграбіялагічнай станцыі «Старыя Чонкі» ГДУ.

ПАГЛЫБЛЯЮЦЬ ФІЛАСОФСКІЯ ВЕДЫ

Вучэбны працэс у вышэйшай школе прадугледжвае не толькі паспяховае авалоданне вучэбнай праграмай, але і актыўны ўдзел студэнтаў у навукова-даследчай рабоце. З гэтай мэтай на факультэтах ствараюцца шматлікія гурткі. У іх студэнты пашыраюць свае веды па дысцыплінах, з якімі знаёмяцца на лекцыях і семінарскіх занятках. Адзін з такіх гурткоў—філасофскі — працуе пры кафедры філасофіі. Кіруе ім кандыдат філасофскіх навук Р. Я. Мінянкоў. На сваіх пасяджэннях гуртоўцы абмяркоўваюць даклады і рэфераты па праблемах філасофскай думкі, больш глыбей вывучаюць спадчыну класікаў марксізму-ленінізму. Заняткі заўсёды праходзяць ажыўлена, пры высокай актыўнасці членаў гуртка. Некалькі апошніх заняткаў былі прысвечаны праблеме гістарызму ў філасофіі. З цікавымі паведамленнямі выступілі студэнты 3-га курса гістфіла А. Кузьміч, С. Расадзін і іншыя. Вынікі гутаркі падвёў Р. Я. Мінянкоў. Ён адзначыў творчы рост студэнтаў у напісанні рэфератаў, уменне правільна будаваць лагічныя развагі, дакладна разглядаць асноўныя пытанні філасофіі.

Б. РЫБАК,
студэнт 3-га курса гістфіла, член філасофскага гуртка.

ПАЛАЖЭННЕ

АСНОЎНАЯ мэта сацыялістычнага спаборніцтва ва універсітэце — мабілізацыя ўсяго яго калектыву на паспяховае выкананне рашэнняў партыі і ўрада; актывізацыя творчых намаганняў выкладчыкаў і супрацоўнікаў; далейшае ўдасканальванне вучэбнага працэсу і ідэйна-выхаваўчай работы; павышэнне актуальнасці, эфектыўнасці і тэарэтычнага ўзроўню навуковых даследаванняў; пашырэнне спартыўна-аздараўленчых і культурна-масавых мерапрыемстваў; умацаванне працоўнай і грамадскай дысцыпліны.

Пры рашэнні пастаўленай мэты і выцякаючых з яе задач у ходзе сацыялістычнага спаборніцтва неабходна дабівацца выканання прынятых факультэтамі, кафедрамі, навуковымі і вытворчымі падраздзяленнямі сацыялістычных абавязацельстваў, якія б садзейнічалі:

— распрацоўцы і прымяненню сучасных навуковых метадаў арганізацыі вучэбна-дапаможнага працэсу, ажыццяўленню мерапрыемстваў па аснашчэнню універсітэта найноўшым вучэбна-лабараторным абсталяваннем і тэхнічнымі сродкамі навучання, забеспячэнню студэнтаў падручнікамі і вучэбна-метадычнымі дапаможнікамі, удасканальванню вучэбнай і вытворчай практыкі і стварэнню неабходных умоў для самастойнай работы студэнтаў, сістэматычнаму абнаўленню навукова-метадычнага зместу выкладання ўсіх праграмных дысцыплін;

— распрацоўцы найбольш актуальных і важных для народнай гаспадаркі навукова-метадычных праблем, павышэнню эфектыўнасці і пашырэнню аб'ёму навуковых даследаванняў па гаспдагаворах з прадпрыемствамі, установамі, арганізацыямі; хутчэйшаму ўкараненню ў народную гаспадарку важнейшых навукова-тэхнічных дасягненняў; паляпшэнню дзейнасці навуковых студэнцкіх таварыстваў; пашырэнню творчай садружнасці калектыву універсітэта з вядучымі прадпрыемствамі і навукова-даследчымі ўстановамі рэспублікі і Акадэміяй навук БССР;

— паляпшэнню ўмоў працы, быту і адпачынку студэнтаў, выкладчыкаў і навуковых супрацоўнікаў; захаванню норм загрузкі студэнтаў усімі відамі вучэбных заняткаў; паляпшэнню арганізацыі грамадскага харчавання студэнтаў і прафесарска-выкладчыцкага саставу ў сталовай, буфетах вучэбных карпусоў і інтэрнатаў; паляпшэнню лячэбна-прафілактычнай і спартыўна-аздараўленчай работы ў калектыве; арганізацыі і правядзенню лекцый і гутарак; тэматычных вечароў і сустрэч з перадавікамі вытворчасці, пісьменнікамі і паэтамі; своечасовай здачы норм ГПА;

— паляпшэнню гаспадарча-фінансавай дзейнасці універсітэта; поўнаму і мэтаваму асваенню выдаткаваных асігнаванняў; паляпшэнню дзейнасці вучэбных майстэрань і вучэбна-доследнай гаспадаркі; захаванню рэжыма эканоміі і ашчаднасці, рацыянальнаму выкарыстанню абсталявання, дзяржаўных асігнаванняў і клапатліваму захаванню матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Сацыялістычныя абавязацельствы абмяркоўваюцца і прымаюцца на агульных сходах факультэтаў і падраздзяленняў універсітэта. Ход іх выканання разглядаецца на пасяджэннях кафедр і саветаў факультэтаў, Вучонага савета універсітэта, а таксама на партыйных, прафсаюзных і камсамольскіх сходах. Індывідуальныя планы работы творчага калектыву захоўваюцца ў прафгрупоргаў для паўсядзённага кантролю за ходам іх выканання ва ўстаноўленыя тэрміны.

Ход выканання прынятых абавязацельстваў павінен рэгулярна асвятляцца ва універсітэцкай шматтыражцы «Гомельскі універсітэт», насценных газетах факультэтаў і падраздзяленняў універсітэта.

Устаноўлены наступныя меры заахвочвання пераможцаў сацыялістычнага спаборніцтва:

а) факультэт, які зойме першае месца, узнагароджваецца пераходным Чырвоным сцягам і Ганаровай граматай рэктарата, парткома і мясцкома універсітэта;

б) факультэт, які зойме другое месца, узнагароджваецца пераходным вымпелам і Ганаровай граматай рэктарата, парткома і мясцкома;

в) факультэт, які зойме трэцяе месца, а таксама вучэбныя лабараторыі і іншыя падраздзяленні, заняўшыя прызавыя месцы, узнагароджваюцца Ганаровай граматай рэктарата, парткома і мясцкома.

Тэрміны прадстаўлення справаздачнай дакументацыі:

1. Сацыялістычныя абавязацельствы абмяркоўваюцца і прымаюцца з 1 па 31 снежня;

2. Гадавыя справаздачы па ўстаноўленай форме, падпісаныя кіраўніком падраздзялення, сакратаром партбюро (парторгам), сакратаром камсамольскага бюро, старшынёй прафбюро (прафоргам) і прадстаўнікамі правяраючага падраздзялення прадстаўляюцца ў мясцком 15 снежня.

Вынікі сацыялістычнага спаборніцтва паміж факультэтамі, кафедрамі і іншымі падраздзяленнямі універсітэта падводзяцца рэктаратам, парткомам і мясцкомам з 20 па 25 снежня.

На факультэтах падводзяцца вынікі сацыялістычнага спаборніцтва на лепшыя факультэцкія кафедры, якія затым прымаюць удзел у сацыялістычным спаборніцтве паміж сабой па сваіх групах на званне лепшай універсітэцкай кафедры.

Колькасныя значэнні вагі паказчыкаў устанаўліваюцца тэрмінам на 2 гады. Аднак з мэтай падцягвання адстаючых участкаў работы ў цэлым па універсітэту, рэктарату і грамадскім арганізацыям прадстаўляецца права мяняць колькасныя значэнні асобных паказчыкаў і штогод.

Пры падвядзенні вынікаў сацыялісытчнага спаборніцтва будуць улічвацца як адмоўныя з'явы факты парушэння студэнтамі грамадскага парадку і сацыялістычнага супольнага жыцця.

Вынікі сацыялістычнага спаборніцтва паміж прафсаюзнымі падраздзяленнямі падводзяць камісіі, у састаў якіх уваходзяць работнікі наступных аддзелаў універсітэта:

1. Аддзел кадраў і аддзел аспірантуры — раздзел «Кадры».

2. Навукова-даследчы аддзел — раздзелы «Навукова-даследчая работа», «Адкрыццё лабараторый», «Удзел у ВДНГ і выстаўках па навукова-тэхнічнай творчасці і прыкладному мастацтву», «Каардынацыя навукова-даследчых работ».

3. Вучэбны аддзел — раздзелы «Вучэбна-метадычная работа», «Якасць навучання і адкрыццё новых спецыялізацый».

4. Прадстаўнікі грамадскіх арганізацый і клуб мастацкай самадзейнасці падводзяць вынікі па палітыка-выхаваўчай рабоце і нагляднай агітацыі.

5. Спортклуб і камітэт ДТСААФ падводзяць вынікі па спартыўна-масавай і ваенна-патрыятычнай рабоце.

Пералічаныя камісіі, згодна распрацаванага «Палажэння» і дасягнутых вынікаў выканання сацыялістычных абавязацельстваў, прысвойваюць месца кожнаму прафсаюзнаму падраздзяленню па кожнаму раздзелу ацэнкі іх дзейнасці. У залежнасці ад занятых месц кожнаму падраздзяленню налічваецца пэўная колькасць балаў па ўсіх раздзелах «Палажэння». Так, напрыклад, факультэту, заняўшаму першае месца, налічваецца 7 балаў, другое — 6, трэцяе — 5 і г. д. Улічваючы розную значнасць раздзелаў «Палажэння», агульная колькасць ачкоў, якая налічваецца за кожны раздзел, вызначаецца як здабытак балаў, якімі ацэнена месца, на вагавы каэфіцыент раздзела.

На аснове аналізу структуры размеркавання балаў па ўсіх раздзелах у 1976—1978 г.г., а таксама ўлічваючы неабходнасць стымулявання асобных найбольш важных бакоў дзейнасці факультэтаў, прапаноўваецца наступны вагавы працэнт ацэнкі кожнага раздзела:

1. Кадры — 10.
2. Навукова-даследчая работа — 28.
3. Адкрыццё лабараторый — 5.
4. Удзел у ВДНГ і выстаўках — 4.
5. Каардынацыя навукова-даследчых работ — 2.
6. Вучэбна-метадычная работа — 28.
7. Якасць навучання і адкрыццё новых спецыялізацый — 6.
8. Пазавучэбная работа — 17.

Вытворчая камісія мясцкома просіць усе заўвагі, якія датычаць данай структуры вагавай ацэнкі раздзелаў і ацэнкі асобных паказчыкаў, накіроўваць мясцоваму камітэту. Гэтыя заўвагі будуць улічаны пры падвядзенні вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва і дапамогуць далейшаму ўдасканальванню «Палажэння аб сацыялістычным спаборніцтве» ў нашым універсітэце.

I. КАДРЫ

1. Працэнт супрацоўнікаў факультэта, абараніўшых доктарскія дысертацыі, у адносінах да колькасці супрацоўнікаў, якія маюць ступень кандыдата навук — вагавы каэфіцыент 10.

2. Працэнт выкладчыкаў кафедры, абараніўшых за справаздачны год кандыдацкія дысертацыі, у адносінах да колькасці выкладчыкаў, якія не маюць вучонай ступені — каэф. 5.

3. Працэнт аспірантаў кафедр, паспяхова закончыўшых аспірантуру:

а) з абаронай дысертацыі — каэф. 2.

б) з прадстаўленнем да абароны — каэф. 1.

4. Працэнт выкладчыкаў факультэта, здаўшых экзамены кандыдацкага мінімуму, у адносінах да колькасці выкладчыкаў без вучоных ступеняў — каэф. 0,3.

5. Працэнт выкладчыкаў факультэта, якія прайшлі ў бягучым годзе курсы павышэння кваліфікацыі праз ФПК, ІПК або стажыроўкі — каэф. 0,2.

6. Працэнт выкарыстаных у бягучым годзе штатных адзінак навуковых супрацоўнікаў для завяршэння доктарскіх дысертацый у адносінах да колькасці супрацоўнікаў, якія маюць ступень кандыдата навук — каэф. 2.

II. НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАЯ РАБОТА

1. Працэнт выкладчыкаў факультэта, якія ўдзельнічаюць у выкананні гаспдагаворнай тэматыкі — каэф. 0,2.

2. Эканамічная эфектыўнасць навуковых даследаванняў, якая даводзіцца згодна колькасці ўкаранёных тэм актам укаранення на 1 рубель затрат — каэф. 10.

3. Адносіны ў працэнтах (па актах укаранення) да агульнай колькасці тэм факультэта, закончаных у папярэднім і бягучым гадах — каэф. 1,0.

4. Адносіны ў працэнтах колькасці апублікаваных за год манаграфій і навуковых зборнікаў да колькасці выкладчыкаў з вучонымі ступенямі і званнямі:

а) аб'ёмам да 5 друкаваных аркушаў — каэф. 3.

б) аб'ёмам ад 5 да 10 д. а. — каэф. 4.

в) аб'ёмам ад 10 да 15 д. а. — каэф. 6.

г) аб'ёмам звыш 15 д. а. — каэф. 8.

5. Адносіны ў працэнтах колькасці апублікаваных навуковых артыкулаў да агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта:

а) ва ўсесаюзных выданнях — каэф. 0,8

б) у рэспубліканскіх выданнях — каэф. 0,5

6. Адносіны ў працэнтах колькасці навуковых дакладаў, прачытаных на канферэнцыях, з'ездах, сімпозіумах, да агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта:

а) міжнародных — каэф. 5

б) усесаюзных — каэф. 0,5

в) рэспубліканскіх — каэф. 0,3

г) абласных — каэф. 0,2

д) унутрывузаўскіх — каэф. 0,1

7. Колькасць навуковых канферэнцый, арганізаваных і праведзеных факультэтам:

а) усесаюзных — каэф. 20

б) рэспубліканскіх — каэф. 10

в) міжвузаўскіх і абласных — каэф. 5

8. Адносіны ў працэнтах колькасці станоўчых рашэнняў на выдачу аўтарскіх пасведчанняў да агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта — каэф. 10.

9. Адносіны ў працэнтах колькасці студэнцкіх навуковых работ да агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта, удастоенных на рэспубліканскім аглядзе-конкурсе па прыродазнаўчых і гуманітарных навуках:

а) першай катэгорыі — каэф. 1,0

б) другой катэгорыі — каэф. 0,7

в) трэцяй катэгорыі — каэф. 0,3

г) адхілены — каэф. — 1,0 (адмоўны).

10. Адносіны ў працэнтах колькасці студэнцкіх навуковых работ, адзначаных медалямі і дыпломамі на ўсесаюзным конкурсе па прыродазнаўчых навуках, агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта:

а) медалямі — каэф. 2

б) дыпломамі — каэф.

11. Працэнт студэнтаў дзённай формы навучання, якія ўдзельнічаюць у навукова-даследчай рабоце па прыродазнаўчых і гуманітарных навуках, — каэф. 0,

12. Працэнт студэнтаў 3-4 курсаў дзённай формы навучання, якія ўдзельнічаюць у навукова-даследчай рабоце па гаспдагаворнай тэматыцы — каэф. 0,5.

13. Адносіны ў працэнтах колькасці студэнцкіх навуковых дакладаў на канферэнцыях і семінарах да агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта:

а) усесаюзных — каэф. 0,6;

б) рэспубліканскіх — каэф. 0,4;

в) вузаўскіх і ўнутрывузаўскіх — каэф. 0,1.

14. Адносіны ў працэнтах колькасці навуковых артыкулаў, апублікаваных студэнтамі, у тым ліку ў сааўтарстве з выкладчыкамі, да агульнай колькасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта:

а) у саюзным друку — каэф. 1,0;

б) у рэспубліканскім друку — каэф. 0,6.

Публікацыі ў газеце «Гомельскі універсітэт» не ўлічваюцца.

III. АДКРЫЦЦЁ ЛАБАРАТОРЫЙ

1. Арганізацыя праблемнай лабараторыі — каэф. 80.

2. Арганізацыя галіновай лабараторыі — каэф. 50.

3. Арганізацыя лабараторыі на грамадскіх пачатках — каэф. 15.

4. Працэнт кафедр, адкрыўшых у бягучым годзе філіялы кафедр ГДУ ў АН БССР, НДІ, на прадпрыемствах і КБ — каэф. 0,2.

IV. УДЗЕЛ У ВДНГ І ВЫСТАЎКАХ ПА НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАЙ ТВОРЧАСЦІ І ПРЫКЛАДНОМУ МАСТАЦТВУ

1. Колькасць медалёў, атрыманых за ўдзел у ВДНГ БССР або СССР, — каэф. 20.

2. Колькасць дыпломаў, атрыманых за ўдзел у ВДНГ БССР або СССР, — каэф. 15.

3. Колькасць грамат, атрыманых за ўдзел у ВДНГ БССР або СССР, — каэф. 10.

4. Узнагароды за ўдзел у іншых выстаўках (НТТМ) — каэф. 5.

V. КААРДЫНАЦЫЯ НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ РАБОТ

1. Працэнт тэм, уключаных у народнагаспадарчы план:

а) СССР — каэф. 1,0;

б) БССР — каэф. 0,3.

2. Працэнт тэм, уключаных у каардынацыйны план:

а) АН СССР — каэф. 0,5.

б) АН БССР — каэф. 0,3.

3. Працэнт комплексных тэм, якія выконваюцца сумесна з АН БССР і ВНУ рэспублікі, — каэф. 0,1.

4. Працэнт тэм, уключаных у план Савета па каардынацыі педагагічных даследаванняў у БССР Спортка

Мінвуза БССР —

...а. Калі адна і тая ...ключана ў некалькі ...цыйных планаў, то ...а верхні паказчык. ...осіны колькасці за...гавораў аб твор...оўніцтве да коль...федр на факультэце ...4.

...осіны колькасці за...х комплексных да...да колькасці кафедр ...льтэце:

...укараненне закончa...ДР — каэф. 10;

...сумеснае правядзен...— каэф. 8;

...супрацоўніцтва ў га...дрыхтоўкі навукова-

вучэбным плане спецыяльна-сці — каэф. 0,5.

3. Адносіны ў працэнтах колькасці студэнтаў, занятых ВДР на прафілюючых кафедрах, да агульнай колькасці студэнтаў III—V курсаў — каэф. 0,7.

4. Працэнт студэнтаў III—V курсаў, якія выконваюць індывідуальныя заданні з элементамі ВДР, — каэф. 0,7.

5. Працэнт курсавых работ, якія ўтрымліваюць элементы ВДР, — каэф. 0,3.

6. Працэнт дыпломных работ, якія ўтрымліваюць элементы ВДР, — каэф. 0,5.

7. Працэнт навукова-педагагічных работнікаў, якія

каэф. 1,0.

4. Працэнт удзельнікаў мастацкай самадзейнасці, узнагароджаных дыпломамі, граматамі і іншымі ўзнагародамі на аглядах мастацкай самадзейнасці:

а) усесаюзных — каэф. 3.

б) рэспубліканскіх — каэф. 2.

в) абласных — каэф. 0,5.

г) гарадскіх — каэф. 0,3.

СПАРТЫЎНАЯ РАБОТА

1. Працэнт здаўшых нормы на значок ГПА (улічваюцца допушчаныя ўрачом да значы нарматываў);

а) выкладчыкі, супрацоўнікі — каэф. 1,0;

б) студэнты — каэф. 0,4.

...СЫЯЛІСТЫЧНЫМ СПАБОРНІЦТВЕ І ЎМОВАХ ВЫ...ЗНАННЯ ЯГО ПЕРАМОЖЦАЎ У ГДУ

...ічных кадраў — ...супрацоўніцтва ў га... палітыка-выхаваўчай ...— каэф. 4.

VI. ВУЧЭБНА-...ДЫЧНАЯ РАБОТА

...дносіны ў працэнтах ...сці выдадзеных за год ...насаюзных і рэспуб...іх выдавецтвах пад...ў і вучэбных дапа...аў да колькасці вы... вучонымі сту...і званнямі:

...грыфам міністэрства:

...аб'ёмам да 5 друкава...аркушаў — каэф. 6;

...аб'ёмам ад 5 да 10 д. а. ...ф. 8;

...аб'ёмам ад 10 да 15 — каэф. 10;

...аб'ёмам звыш 15 д. а. ...ф. 12.

...без грыфа міністэрст-

...аб'ёмам да 5 д. а. — ...4;

...аб'ёмам ад 5 да 10 д. а. ...ф. 6;

...аб'ёмам ад 10 да 15 — каэф. 8;

...аб'ёмам звыш 15 д. а. ...ф. 10.

...Адносіны у працэнтах ...(у друкаваных ар...) унутрывузаўскіх ву...метадычных выданняў ...ульнай колькасці вык...аў — каэф. 3.

...Адносіны колькасці па...ючых навукова...ных семінараў да ...ай колькасці кафедр ...культэце — каэф. 15.

...Колькасць арганізава...і праведзеных на фа...эце вучэбна-метадыч...канферэнцый — каэф.

...Адносіны ў працэнтах ...асці дакладаў на ву...-метадычных канферэн...ях да агульнай колькасці ...кладчыкаў — каэф. 1,0.

...3. Адносіны ў працэнтах ...лькасці апублікаваных ар...кулаў па методыцы вык...дання і выхаваўчай рабо...да агульнай колькасці ...ладчыкаў на факультэце ...каэф. 0,6.

...7. Працэнт дыпломных ра...т, рэкамендаваных ДЭК да ...аранення і апублікавання, ...каэф. 2.

...ІІ. ЯКАСЦЬ НАВУЧАННЯ І АДКРЫЦЦЁ НОВЫХ СПЕЦЫЯЛІЗАЦЫЙ

1. Працэнт выпускнікоў ...ннай формы навучання, ...трымаўшых дыпломы з ад...кай, — каэф. 5.

2. Якасць падрыхтоўкі ...дэнтаў па спецыялізацы...

... ў працэнтах ...асці новых лабаратор...х работ (у разліку на 2 ...дэмічныя гадзіны), пас...леных у бягучым годзе, ...агульнага фонду гадзін ...лабараторныя работы ў

ажыццяўляюць кіраўніцтва вучэбна-даследчай работай студэнтаў, — каэф. 0,4.

8. Адкрыццё новых спецыялізацый — каэф. 40.

VIII. ПАЗАВУЧЭБНАЯ РАБОТА

1. Працэнт выкладчыкаў, якія ўдзельнічаюць у рабоце нядзельных і завочных школ, школ «юных» і гурткоў — каэф. 0,3.

2. Адносіны ў працэнтах колькасці лекцый, прачытаных для насельніцтва горада і вобласці, да колькасці выкладчыкаў або студэнтаў адпаведна:

а) выкладчыкамі — каэф. 0,2;

б) студэнтамі — каэф. 0,15.

Паказчык неабходна пацвердзіць адпаведнымі дакументамі з таварыства «Веды».

3. Адносіны ў працэнтах колькасці даных за год знешніх рэцэнзій на манаграфіі, кнігі, падручнікі і вучэбныя дапаможнікі, водгукаў на дысертацыі, а таксама выступленняў афіцыйных апанентаў па абароне дысертацый і колькасці выкладчыкаў з вучонымі ступенямі і званнямі—каэф. 2.

4. Колькасць тэматычных вечароў, творчых сустрэч, чытальніцкіх канферэнцый і дыспутаў, арганізаваных і праведзеных у маштабе факультэта, — каэф. 5.

5. Якасць насценнага друку. За першае месца ў аглядзе-конкурсе налічваецца 12 балаў, за наступныя — на 2 балы менш.

6. Адносіны ў працэнтах колькасці артыкулаў у газеце «Гомельскі універсітэт» да колькасці выкладчыкаў і студэнтаў на факультэце — каэф. 0,8.

7. Палітыка-выхаваўчая і культурна-масавая работа ў інтэрнатах — каэф. 6-16 (налічваецца камісіяй па падвядзенню вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва).

8. Наглядная агітацыя, афармленне і санітарны стан замацаваных за падраздзяленнямі памяшканняў — каэф. 4-14 (налічваецца камісіяй па падвядзенню вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва).

КУЛЬТУРНА-МАСАВАЯ РАБОТА

1. Якасць мастацкай самадзейнасці. За першае месца ў аглядзе-конкурсе налічваецца 18 балаў, за наступныя — на 2 балы менш.

2. Працэнт студэнтаў, якія прымаюць сістэматычны ўдзел у агульнауніверсітэцкіх калектывах мастацкай самадзейнасці, — каэф. 3.

3. Працэнт студэнтаў, якія прымаюць сістэматычны ўдзел у факультэцкай мастацкай самадзейнасці —

2. Месца, якое зойме факультэт ва універсітэцкай спртакіядзе «Здароўе». За першае налічваецца 16 балаў, за наступныя — на 2 балы менш.

3. Адносіны ў працэнтах падрыхтаваных за год спартсменаў да агульнай колькасці студэнтаў дзённай формы навучання (паказчык для ўсіх факультэтаў, акрамя факультэта фізвыхавання):

а) майстроў спорту СССР — каэф. 15;

б) кандыдатаў у майстры спорту — каэф. 10;

в) першаразраднікаў — каэф. 5;

г) масавых разрадаў — каэф. 1,0.

4. Адносіны ў працэнтах падрыхтаваных за год спартсменаў да агульнай колькасці студэнтаў дзённай формы навучання (паказчык толькі для факультэта фізічнага выхавання):

а) заслужаных майстроў спорту СССР — каэф. 20;

б) майстроў спорту міжнароднаега класа — каэф. 15;

в) майстроў спорту СССР — каэф. 10;

г) кандыдатаў у майстры спорту — каэф. 6;

д) першаразраднікаў — каэф. 4.

5. Працэнт студэнтаў дзённай формы навучання, якія выступаюць у зборных камандах універсітэта на розных спаборніцтвах—каэф. 2.

6. Месца, якое зойме факультэт ва «Універсіядзе-Х». За першае месца налічваецца 16 балаў. За наступныя — на 2 балы менш.

ВАЕННА-ПАТРЫЯТЫЧНАЯ РАБОТА

1. Адносіны ў працэнтах студэнтаў, якія займаюцца ў гуртках ДТСААФ, да агульнай колькасці студэнтаў дзённай формы навучання—каэф. 4.

2. Адносіны ў працэнтах падрыхтаваных за год разраднікаў па ваенна-прыкладных відах спорту да агульнай колькасці студэнтаў дзённай формы навучання — каэф. 10.

3. Адносіны ў працэнтах колькасці занятых прызавых месц па ваенна-прыкладных відах спорту да агульнай колькасці студэнтаў дзённай формы навучання:

а) на ўсесаюзных спаборніцтвах — каэф. 30;

б) на рэспубліканскіх спаборніцтвах — каэф. 20;

в) на абласных і гарадскіх спаборніцтвах — каэф. 10;

г) на універсітэцкіх спаборніцтвах — каэф. 2.

4. Месца, якое зойме факультэт па пастаноўцы і стану грамадзянскай абароны. За першае месца налічваецца 16 балаў. За наступныя—на 2 балы менш.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

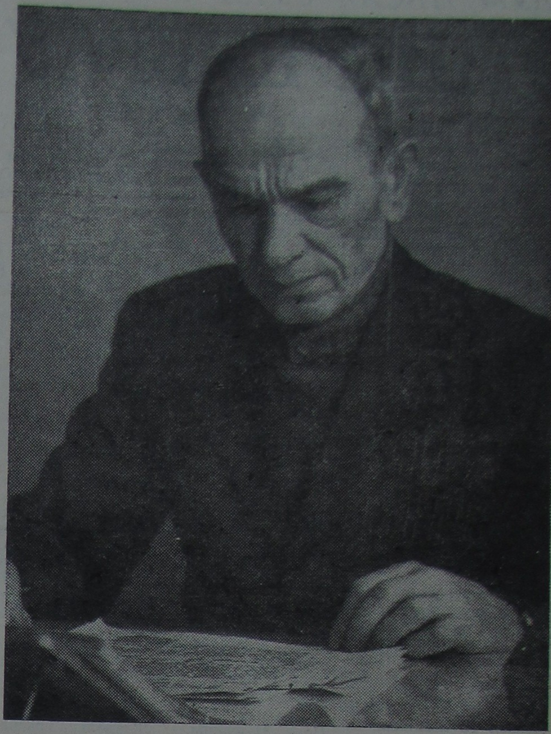

КАМІСАР, ПЕДАГОГ, КІРАЎНІК

Невысокі, крыху сутулаваты, у людскім асяроддзі гэты чалавек знешне непрыкметны. Калі ж ён выходзіць за кафедру, усталёўваецца глыбокая цішыня пры любой аўдыторыі. Яна ж у Мікалая Мікалаевіча Маёрава даволі разнастайная. І ўсюды яго—сапраўднага майстра лектарскага слова, добразычлівага і чулага ў адносінах да акружаючых — сустракаюць з цеплынёй і задавальненнем.

За плячыма Мікалая Мікалаевіча — 60 гадоў, насычаных і яркіх, аддадзеных людзям. Працаваць з поўнай аддачай сіл, паўсядзённа быць у творчым гарэнні і пошуках і разам з тым заўсёды заставацца маладым душой і сэрцам — адметныя рысы характару гэтага чалавека, камуніста з суровага 1941 года.

...Пад Новарасійскам ішлі гарачыя баі. Дывізіён берагавой артылерыі заняў пазіцыі ў нізіне «Чортавы вароты». Артабстрэл амаль не спыняўся. Раз за разам сеялі смертаносны груз фашысцкія бамбардыроўшчыкі. Адна з бомб узарвалася каля склада з боепрыпасамі. У небяспечнае месца, кідаецца малады лейтэнант Маёраў. Але ўзрыўная хваля ад другой бомбы валіць смельчака на зямлю.

Апрытомнеў Маёраў пад дрэвам, куды перанеслі яго баявыя сябры. Гэта тады ён атрымаў першае з раненняў за доўгія гады вайны, дарогамі якой прайшоў ад пачатку да канца. І не проста прайшоў. Як камсорг, парторг, а пазней намеснік камандзіра па палітчасці ў самых складаных баявых аперацыях вёў за сабой падначаленых, асабістым прыкладам натхняў іх на гераічныя подзвігі. Ратныя заслугі М. М. Маёрава адзначаны двума ордэнамі «Чырвонай Зоркі», медалямі «За абарону Адэсы», «За абарону Севастопаля» «За абарону Новарасійска», іншымі ўзнагародамі Радзімы.

Пасляваенны лёс М. М. Маёрава таксама быў звязаны з Савецкай Арміяй. Спачатку вучоба ў Ваенна-палітычнай Акадэміі імя У. І. Леніна, затым — у ад'юнктуры пры кафедры палітычнай эканоміі гэтай жа Акадэміі. У 1954 годзе Мікалай Мікалаевіч паспяхова абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата эканамічных навук. І вось ужо чвэрць стагоддзя выкладае палітычную эканомію. Але колькі б не прайшло часу, ён заўсёды ўспамінае той сшытак канспектаў па палітэканоміі, які пранёс з сабой па франтах Вялікай Айчыннай вайны. Пажоўклы сшытак «жыве» і да гэтага часу. Ён як бы сімвалізуе бязмежную адданасць Мікалая Мікалаевіча сваёй самай запаветнай справе — палітычнай эканоміі.

Галоўнае для педагога — гэта студэнты. Вельмі важна разгледзець у іх агульным патоку індывідуальна - непаўторнае, асаблівасці кожнага будучага спецыяліста. Мікалаю Мікалаевічу асабліва запамятаўся адзін са студэнтаў-эканамістаў, які на трэцім курсе трапіў у цяжкае становішча, як яму здавалася, у безвыходную сітуацыю. Вырашыў пакінуць універсітэт. У Мікалая Мікалаевіча адбылася з гэтым студэнтам доўгая размова — аб сэнсе жыцця, вартасці чалавека, перавагах і цяжкасцях эканамічнай работы, аб адказнасці выбару свайго жыццёвага шляху і аб многім іншым. І юнак застаўся ва універсітэце. Закончыў вучобу без адзінай тройкі. Цяпер пры сустрэчах з Мікалаем Мікалаевічам малады спецыяліст зноў абмяркоўвае праблемы палітэканоміі, але ўжо на прафесійным узроўні, і ў душы шчыра ўдзячны свайму педагогу.

Факт гэты — не адзінкавы. І не толькі ва універсітэцкім жыцці. Мікалаю Мікалаевічу даводзілася неаднаразова пры выступленнях у працоўных калектывах. на прыкладах з нашай сацыялістычнай рэчаіснасці аказваць выхаваўчае ўздзеянне на асобных скептыкаў, аматараў «смакаваць» яшчэ маючымі месца ў нас пэўнымі цяжкасцямі.

Пражытае кожным чалавекам — невычэрпнае багацце маральнага і прафесійнага вопыту для ўсіх нас. М. М. Маёраў, як загадчык кафедры палітычнай эканоміі нашага універсітэта, ахвотна перадае свой вопыт маладым выкладчыкам, аспірантам, студэнтам. І робіць гэта з вялікім, уласцівым для яго ўменнем.

У дзень юбілею ўсе калегі, студэнты, шматлікія слухачы з горада і вобласці шчыра ўдзячны Вам, Мікалай Мікалаевіч, за той прыкметны след, які Вы пакінулі ў навуцы, за тыя шырокія і глыбокія веды, якія на сваіх лекцыях і семінарах пасеялі ў свядомасці людзей.

Новых Вам поспехаў на навукова-педагагічнай ніве, паўсядзённай бадзёрасці і моцнага здароўя яшчэ на многія гады!

У. СМІРНОЎ,
дацэнт кафедры палітычнай эканоміі.

КОЖНЫ ВЫБРАЎ СВОЙ ШЛЯХ

Займаюць свае месцы старшыня судовага пасяджэння, член абласнога суда Мікалай Васільевіч Кацуба, народныя засядацелі інжынер-тэхнолаг Галіна Васільеўна Грынько і рабочы Аляксей Якаўлевіч Засыпкін, дзяржаўны абвінаваўца пракурор вобласці Іван Паўлавіч Матарас, грамадскі абвінаваўца, студэнтка ГДУ, камандзір дружыны па ахове прыроды Людміла Цяслюк, адвакаты Давыд Львовіч Шулькін і Сцяпан Сцяпанавіч Дабрынеўскі.

Трое хлопцаў сядзяць справа ад судзейскага стала, двое — злева. Між імі мінімальная адлегласць, калі вымераць яе звычайнай мерай даўжыні, і велізарная, калі падыйсці з пункту гледжання ацэнкі іх маральных якасцей.

Трое — гэта студэнты ГДУ, члены дружыны па ахове прыроды Пётр Марчанка, Аляксандр Тарабей і Аляксандр Котаў.

Двое — жыхары вёскі Ліскі Рэчыцкага раёна, браканьеры Валерый і Канстанцін Астапенкі. Не родзічы — аднафамільцы. У Лісках шмат Астапенкаў, гэтае прозвішча яшчэ не раз прагучыць у зале суда.

Гэта другая іх сустрэча Першая адбылася 19 лістапада мінулага года. У нядзельны дзень, які пачынаўся так звычайна і закончыўся так трагічна.

Члены дружыны па ахове прыроды адправіліся ў чарговы рэйд у Рэчыцкі раён. Падзяліліся на групы і пачалі прывычную ўжо для іх работу.

Жыхары вёскі Ліскі Валерый, Канстанцін, Аляксандр і Віктар Цярэнцьевіч Астапенкі ўзялі ў аднаго з вяскоўцаў браднік і на двух матацыклах накіраваліся на рэчку Ведрыч за рыбай.

Сустрэча грамадскіх інспектараў і браканьераў адбылася а першай гадзіне дня, інспектары прад'явілі свае пасведчанні, канфіскавалі браднік — як незаконную прыладу лову, і пачалі складваць акт. Маладыя Астапенкі свае прозвішчы назваць адмовіліся, самы старэйшы — Віктар Цярэнцьевіч — адказваў адкрыта здзекліва, прыдумаўшы недарэчны «псеўданім».

Сяргей Угальнікаў сфатаграфаваў браканьераў на месцы злачынства. І група ў саставе Сашы Тарабей, Сяргея Угальнікава і Пятра Марчанкі зноў адправілася ў рэйд.

Застаўшыся без брадніка, Астапенкі вырашылі вярнуцца ў вёску. Па дарозе спыніліся, каб «заліць гора». Па іх уласнаму прызнанню выпілі на трох бутэльку гарэлкі, віна і піва. Старэйшы Астапенка не піў. Як скажа потым на судзе Аляксандр Астапенка, які праходзіў па справе сведкай, «ён не піў таму, што ў яго павышаны ціск». У маладых ціск у норме—яны выпілі. І тады ўзнікла рашэнне: адправіцца да поезда, у якім па іх падліках павінны былі ехаць у Гомель студэнты, і паспрабаваць угаварыць іх вярнуць браднік і знішчыць акт.

Угаварыць... І, мабыць, у якасці аднаго з аргументаў Валерый Астапенка ўзяў нож. Праўда, ён і на судзе ўпарта сцвярджаў, што зрабіў гэта толькі дзеля таго, каб адрамантаваць ручку нажа на рабоце. (А працаваў ён у той час на Рэчыцкім метызным заводзе).

Але давайце разважаць лагічна. У нядзелю ён на завод не збіраўся. Затое збіраўся «угаварыць» грамадскіх інспектараў. Нож вялікі — даўжыня ляза каля 18 сантыметраў, шырыня — 4. Ножнаў не было, і Валерый для таго, каб схаваць яго, зрабіў дзірку ў падкладцы верхняй унутранай кішэні пінжака. Такім чынам нож, зачапіўшыся ручкай, вісеў на грудзях паміж падкладкай і тканінай пінжака. Вельмі нязручнае месца для працяглага захоўвання вострай і небяспечнай зброі. Гэта разумелі ўсе, слухачы тлумачэнні Валерыя. Але ён упарта хлусіў. Дарэчы, не толькі ў гэтым.

Трое Астапенкаў—Валерый, Канстанцін і Аляксандр — увайшлі ў поезд Калінкавічы — Гомель. Двое ішлі з «хваста» поезда, адзін — з пачатку. У адным з вагонаў яны знайшлі студэнтаў. Падыйшлі.

— Пойдзем у тамбур. Пагаварыць трэба.

Першым у тамбур выйшаў Пеця Марчанка. Літаральна праз некалькі секунд з'явіўся там Саша Тарабей. Ён убачыў, што Пеця трымаецца рукамі за жывот, а Валерый Астапенка азвярэла б'е яго па твары.

— Ён ударыў мяне нажом!— крыкнуў Марчанка.

Тарабей кінуўся на дапамогу таварышу. Канстанцін Астапенка ўдарыў яго. У гэты час у тамбур увайшоў Саша Котаў. Усё адбылося ў лічаныя мінуты. Народу ў тамбуры было многа — поезд падыходзіў да станцыі. Гэта перашкодзіла дружыннікам затрымаць злачынцаў, якія паспелі выскачыць на прыпынку. І гэта выратавала Аляксандра Астапенку, які не паспеў ці не здолеў падключыцца да сябрукоў. Таму і праходзіў ён на судзе, як сведка.

Пеця Марчанка застаўся жывы толькі таму , што побач былі сябры. У Рэчыцы яны выклікалі «хуткую дапамогу». Своечасова зробленая аперацыя, намаганні медыкаў, пастаянная ўвага і клопаты студэнтаў універсітэта, іх кроў, пералітая параненаму таварышу,—вось што вярнула Пецю Марчанку ў строй.

І цяпер, у зале судовага пасяджэння, ён сядзеў побач з тымі, хто быў з ім у тыя цяжкія мінуты і дні. З ім побач не толькі Саша Тарабей і Саша Котаў, не толькі члены дружыны Гомельскага ўніверсітэта, не толькі дружыннікі, што прыехалі на суд з Маскоўскага, Ленінградскага, Данецкага, Казанскага універсітэтаў, Варонежскага лесатэхнічнага і Мінскага тэхналагічнага інстытутаў, Кіраўскага сельгасінстытута. З ім побач усе тыя, каму дарагія інтарэсы грамадства—а значыць, мільёны савецкіх людзей.

І наколькі ж жаласнымі і адзінокімі выглядаюць двое падсудных! Ну што сур'ёзнага могуць яны сказаць у сваё апраўданне? Цяжка і іх адвакатам. Асабліва хвалюецца Д. Л. Шулькін: яго падабаронцы ўраўнаважыў у сваім разуменні чалавечае жыццё і... браднік.

Мікалай Васільевіч Кацуба пытае ў Валерыя:

— Вось вы закончылі дзесяцігодку. Анатомію, значыць, вучылі?

— Так.

— Чаму ж вы білі чалавека нажом у жывот ?З поўным веданнем анатоміі, а, значыць, і вынікаў удару?

Злачынца маўчыць. Ды і што ён можа адказаць?

Так, Валерый Астапенка закончыў дзесяцігодку. Затым— прафесіянальна - тэхнічнае вучылішча. Але ні на адным месцы работы доўга не затрымліваўся. Характарыстыкі яго, прадстаўленыя ў суд, вельмі стрыманыя. І не таму, што адносяцца да падсуднага: яны аб'ектыўныя.

Затое Канстанціна Астапенку, мяркуючы па характарыстыках, выдадзеных сельсаветам, калгасам «Новы шлях» і камсамольскай арганізацыяй, не судзіць ,а ўзнагароджваць трэба. «Актыўны ў грамадскім жыцці, карыстаецца аўтарытэтам у таварышаў, маральна ўстойлівы».

А быў жа ўжо трывожны званок, які абвяшчаў зусім не аб «маральнай устойлівасці» Канстанціна: адсядзеў ён у свой час 10 сутак за хуліганства.

І наогул, як можна пісаць пра браканьера, што ён, «маральна ўстойлівы»? Ці з пункту гледжання жыхараў Лісак браканьерства — з'ява нармальная?

Добра ведалі Астапенкі, што лавіць рыбу брадніком забаронена. Чаму ж лавілі? Валерый спрабаваў тлумачыць суду так:

— З гораду ж таксама прыязджаюць да нас з брадніком.

Дзіўнае, мякка кажучы, тлумачэнне, Астапенкі — сельскія жыхары. І каму, як не ім, у першую чаргу клапаціцца аб прыродзе родных мясцін, аб зберажэнні і памнажэнні яе багаццяў, змагацца з «гасцямі з брадніком», адкуль бы яны ні прыехалі. А замест гэтага яны не толькі самі парушылі законы аб ахове прыроды, але і паднялі руку на тых, хто стаіць на іх варце.

Суд даволі многа ўвагі ўдзяліў аднаму, здавалася б не вельмі важнаму, эпізоду: колькі часу прайшло з таго моманту, як Марчанка зайшоў у тамбур вагона, да ўдару, нажом. Справа ў тым, што імкнучыся хоць у чымсьці абяліць сябе падсудныя ў час следства сцвярджалі, што Марчанка спачатку даў згоду задаволіць іх просьбу, але потым перадумаў. І што таму ўдар нажом паследаваў пасля крутой размовы. Разумець гэта трэба было так: па-першае, самі гэтыя інспектры добрыя цацы, спачатку згаджаюцца пайсці насустрач, а потым ашукваюць. А па-другое, удар нажом быў выкліканы кроўнай крыўдай на такія несумленныя павадзіны, эмоцыі падвялі.

Але суд устанавіў, што паміж выхадам Марчанкі ў тамбур і ўдарам нажа прайшлі лічаныя секунды. І не магло за гэты час адбыцца ніякай размовы. Не было ў браканьераў жадання ўгаварыць інспектараў — было імкненне адпомсціць. І не зрабілі дружыннікі ніводнага кроку насустрач злачынцам, на здзелку з сумленнем.

Калі выступала грамадскі абвінаваўца Люда Цяслюк, цяжка было стрымаць хваляванне. Яна называла імёны членаў студэнцкіх дружын па ахове прыроды Віктара Майсеенкі і Віктара Валошчына, якія загінулі ад рук браканьераў у Іркуцку і Кіраве, яна паказала пісьмы,—а іх каля сотні, — атрыманыя з усіх куткоў нашай Радзімы ў адрас дружыны ГДУ, зачытала некаторыя з іх. Аўтары гэтых пісьмаў глыбока абураюцца дзеяннямі злачынцаў, падбадзёрваюць дружыннікаў, дзякуюць ім за такую патрэбную для ўсіх нас работу.

Эмацыянальнае ўздзеянне выступлення гэтай дзяўчыны, камандзіра дружыны, было вельмі моцным. Але, як вядома, суд улічвае не эмоцыі, а факты. І дзяржаўны абвінаваўца І. П. Матарас вельмі дакладна, лагічна, канкрэтна ацаніў дзеянні падсудных з пункту гледжання закона. У прыватнасці, ён адзначыў, што злачынства гэта было здзейснена супраць асоб, якія выконвалі свой грамадзянскі абавязак і пры абцяжарваючых абставінах: дзейнічала група, злачынцы былі ў стане алкагольнага ап'янення ,вынікі іх дзеянняў аказаліся цяжкімі.

Суд прыгаварыў Валерыя Астапенку да 10 гадоў, Канстанціна Астапенку — да 2 гадоў пазбаўлення волі.

...Яны выйшлі з залы суда той дарогай, якую кожны з іх выбіраў сам. Валерый і Канстанцін Астапенкі — пад канвоем, адбываць заслужанае пакаранне. Аляксандр Астапенка, электрагазазваршчык калгаса «Новы шлях» — да сябе ў Ліскі. Толькі выпадковасць дапамагла яму застацца па гэты бок лавы падсудных. Няўжо не задумаецца?

А Пеця Марчанка — да свайго неспакойнага студэнцкага жыцця, напоўненага падзеямі самымі рознымі. Вось яшчэ крыху папраўіцца — і ў рэйд, плячо ў плячо з добрымі, надзейнымі сябрамі.

Бой з браканьерамі яшчэ раз паказаў, што работа членаў дружыны па ахове прыроды не толькі патрэбная, але і небяспечная. Ці мела гэта ўплыў на актыўнасць рабят?

— Безумоўна, — адказала камандзір дружыны Люда Цяслюк. — Яшчэ больш з'явілася жадаючых уступіць у нашым рады. У барацьбе ж з браканьерамі ўдзельнічаюць мільёны. А мы — на яе пярэднім краі, побач з тымі, хто абараняе нашы прыродныя багацці па абавязку службы.

Дзякуй вам вялікае, рабяты!

Т. ХАРЫТОНАВА.
(«Гомельская праўда» за 10 сакавіка 1979 г.).

НЕ МАЕ МЕЖАЎ

Тое, што дзяўчаты з СБА «Славянка» умеюць не толькі добра працаваць і вучыцца, але і з карысцю адпачываюць, яскрава сведчыць «агеньчык» дружбы і песні, які правялі байцы атрада напярэдадні 8-га Сакавіка. Наш атрад не дарэмна названы «Славянка» — у ягоў ўваходзяць толькі дзяўчаты гістфіла. На «агеньчык» да нас прыйшлі воіны Савецкай Арміі і студэнты БІЧТу. Гэтае моцнае і праверанае часам сяброўства нарадзілася тады, калі атрад «Славянка» працаваў у Ельскім раёне, а юнакі з СБА «Маналіт» (БІЧТ) побач будавалі школу.

І вось сябры сустрэліся... Гучыць песня «Аганёк», такая родная і блізкая ўсім нам. Потым выконваў песні наш ансамбль пад кіраўніцтвам Наталлі Прохаравай. Добра спявалі Люда Канцавая, Люба Канавалава, Галя Петрушэнка, Марыя Клімянкова.

...Спявае ціхая і сарамлівая Таня Данцэвіч, студэнтка 2-га курса. У яе прыгожы голас. Гэта было нечаканасцю не толькі для гасцей, але і для нас саміх. Песню пра школу дзяўчына выконвала задушэўна і лёгка.

Не засталіся ўбаку ад вяселля і нашы госці. Яны дарылі дзяўчатам шчырыя віншаванні, пяшчотныя ўсмешкі і песні. Ваеннаслужачы Гомельскага гарнізона В. Елісееў ад імя гасцей падзякваў нам за цёплы прыём і павіншаваў дзяўчат са святам. Яго падтрымаў і студэнт БІЧТу У. Кульбакоў.

На «агеньчык» былі запрошаны дацэнт кафедры беларускай мовы З. А. Рудакоўская, выкладчыцы беларускай мовы Л. І. Злобін і А. П. Бадалей. Ганаровыя госці падзяквалі за аказную ўвагу.

Г. КАРНАЧ,
камандзір атрада «Славянка» гісторыка-філалагічнага факультэта.

СПОРТ

АПОШНЯЯ ЛЫЖНЯ

У спартакіядзе універсітэта па лыжных гонках і мнагабор'ю комплексу ГПА прынялі ўдзел прадстаўнікі ўсіх факультэтаў. Спаборніцтвы ўскладняліся неспрыяльнымі ўмовамі надвор'я. Аднак, нягледзячы на гэта, паміж спартсменамі разгарэлася ўпартая барацьба. Нядрэнна выступілі студэнты геалагічнага факультэта. У эстафетных гонках сярод мужчын наша каманда ўступіла першынство толькі камандзе факультэта фізвыхавання. Сярод студэнтаў-геолагаў нядрэнна выступала Т. Казлова, слухач падрыхтоўчага аддзялення А. Клімкоў і інш.

Поспех каманды геалагічнага факультэта — не выпадковасць. Нашы лыжнікі правялі гэту зіму ў напружаных трэніроўках, якімі кіравала майстар спорту СССР выкладчыца В. В. Максіменка.

А. МАРОЗАЎ,
старшыня прэс-цэнтра геалагічнага факультэта.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

НА СУМЕСНЫМ ПАСЯДЖЭННІ

Адбылося сумеснае пасяджэнне камітэта камсамола і прафкома універсітэта. На ім разгледжаны пытанні медыцынскага абслугоўвання студэнтаў, практыкі выкарыстання і назначэння стыпендый на фізічным і гісторыка-філалагічным факультэтах, аб вопыце работы камсамольскага бюро гісторыка-філалагічнага факультэта па падбору і расстаноўцы камсамольскіх кадраў, ходзе падрыхтоўкі СБА фізічнага і матэматычнага факультэтаў да трэцяга, працоўнага семестра. З паведамленнямі па гэтых пытаннях выступілі: галоўныя ўрачы медпункта і прафілакторыя універсітэта А. М. Піменава і Л. М. Мізгайлава, старшыня прафкома Н. І. Колтышава, старшыня прафбюро гістфіла, студэнт 3-га курса М. Ключынскі, намеснік сакратара камітэта камсамола А. Сенін, студэнтка 4-га курса эканамічнага факультэта Н. Савіцкая і інш. Па разгледжаных пытаннях прыняты адпаведныя пастановы.

Гомельскі планетарый.
Фота Б. Шкурко.

ДЛЯ ПРАВАВОГА ВЫХАВАННЯ

Работнікі бібліятэкі універсітэта арганізавалі цыкл выставак па тэме «У дапамогу вывучаючым курс савецкага права». У раздзелах «Улада Савецкая — улада народная». «Чалавек—грамадству, грамадства — чалавеку», «Дзяржава — гэта мы», «Прававое выхаванне» прадстаўлены артыкулы з газет і часопісаў, навуковая, грамадска-палітычная літаратура. Для студэнтаў ля выставак арганізуюцца гутаркі, дзе даюцца рэкамендацыі, як лепш вывучаць курс савецкага права.

Рэктарат, партком, мясцком, дэканат, кафедра эканомікі працы, студэнты эканамічнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне загадчыку кафедры эканомікі працы АРЭШЧАНКУ Уладзіміру Дзянісавічу з выпадку напаткаўшага яго гора—смерці МАЦІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат і студэнты матэматычнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне асістэнту кафедры матаналізу МІЦКЕВІЧ Галіне Іванаўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці СВЯКРУХІ.

АЗ 50207 «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Гомельская фабрика «Палесдрук» Дзяржкамітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Наш адрас: вул. Кірава, 119. корпус № 2. П 4-8, т. 6-27-71. Фармат 600×420 мм. Тыраж 2000 экз. Заказ 1525